

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 16 och 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 16 och 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar (RP 15/2021 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Liisa Katajamäki, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Mirka-Tuulia Kuoksa, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Maija Neva, social- och hälsovårdsministeriet
- överläkare Paula Tiittala, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsråd Heini Färkkilä, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Tiina Ferm, inrikesministeriet
- överinspektör Outi Leinonen, inrikesministeriet
- utvecklingschef Nelly Rontti, Transport- och kommunikationsverket
- ledande expert Jari Jalava, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- överläkare, linjedirektör, infektionssjukdomar Asko Järvinen, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt
- jurist Jean-Tibor IsoMauno, Finlands Kommunförbund
- chefsöverläkare Marja-Liisa Mäntymaa, Kymsote – samkommunen för Kymmenedalens social- och hälsovårdstjänster
- professor Olli Mäenpää
- professor Janne Salminen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- kommunikationsministeriet
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Regionförvaltningsverken i Norra Finland
- Tullen
- VR-Group Ab

Utlåtande FvUU 3/2021 rd

- Finnair Abp
- Linja-autoliitto
- Rederierna i Finland rf
- Suomen Taksiliitto ry
- universitetslektor, AVD, SVM, JM, docent i offentlig rätt Matti Muukkonen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regionförvaltningsverkets behörighet att besluta om obligatorisk hälsokontroll (16 § 1 mom.)

I propositionen föreslås att 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar (16 § 1 mom. i regeringens proposition) ska kompletteras med en precisering enligt vilken regionförvaltningsverkets beslut om obligatoriskt deltagande i hälsokontroller enligt 14 eller 15 § kan gälla både enskilda personer och flera personer.

Enligt gällande 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar är regionförvaltningsverket behörigt att besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom. Regionförvaltningsverket kan således besluta att hälsokontroller är obligatoriska när kommunen med stöd av 14 § ordnar hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Likaså kan regionförvaltningsverket besluta att hälsokontroller är obligatoriska, om regionförvaltningsverket med stöd av 15 § bestämmer att hälsokontroller ska ordnas för personer som vistas på någon ort eller på en viss arbetsplats, inrättning, fordon eller motsvarande plats inom sitt verksamhetsområde för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Vid utfrågningen av sakkunniga har det framförts att de gällande 14—16 § i lagen om smittsamma sjukdomar, som kommit till med grundlagsutskottets medverkan, gör det möjligt att genomföra obligatorisk hälsokontroll av alla som deltar i hälsokontroller som är föremål för bestämmelserna och alltså också av flera personer. Enligt sakkunnigutlåtandena framgår detta särskilt tydligt av att hälsokontroller med stöd av 15 § kan riktas till personer som vistas på en viss ort eller på en viss plats. På motsvarande sätt begränsar 14 § inte kommunens behörighet att ordna endast individuella hälsokontroller. I detaljmotiveringen till den proposition som ledde till stiftandet av lagen om smittsamma sjukdomar begränsas inte heller de som med stöd av 16 § ska förordnas till obligatorisk hälsokontroll, och det förutsätts inte heller individuell prövning som grund för regionförvaltningsverkets beslutsfattande (RP 13/2016 rd). Å andra sidan har det gemensamma sakkunnigutlåtandet från Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Regionförvaltningsverket i Norra Finland också lyft fram tolkningen att 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar i sin nuvarande form inte möjliggör beslut om obligatorisk hälsokontroll av flera personer.

I propositionsmotiven sägs att ordalydelsen i gällande 16 § tyder på att regionförvaltningsverken redan med stöd av gällande 16 § har denna behörighet. Enligt motiveringen har regionförvaltningsverken dock inte utnyttjat denna behörighet enligt lagen om smittsamma sjukdomar, trots att spridningen av den smittsamma sjukdomen covid-19 har ökat i vårt land.

Utlåtande FvUU 3/2021 rd

Utifrån den utredning som fåtts vid utfrågningen av sakkunniga verkar det som om ett beslut om obligatorisk hälsokontroll med stöd av 16 § i den gällande lagen kan riktas mot en enskild person eller flera personer, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en smittsam sjukdom som misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Utskottet understöder på grund av tolkningsproblem ett godkännande av 16 § 1 mom. i lagförslaget i syfte att förtydliga regleringen i den form som anges i propositionen.

Innehållet i regionförvaltningsverkets behörighet

Förvaltningsutskottet anser på basis av erhållen utredning att regionförvaltningsverket har behörighet att rikta sitt beslut mot en allmänfarlig smittsam sjukdom som är föremål för bekämpningsåtgärder i en situation där en hälsokontroll är nödvändig för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids. I 16 § i lagförslaget regleras olika situationer där lagen tillämpas och bekämpningen av olika allmänfarliga smittsamma sjukdomar, alltså inte enbart den akuta bekämpningen av spridningen av den smittsamma sjukdomen covid-19. Bestämmelserna om obligatorisk hälsokontroll i 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar möjliggör obligatoriska hälsokontroller exempelvis för dem som vistas i skolor, på arbetsplatser, i inrättningar eller i vissa fordon. Utskottet betonar att det av regionförvaltningsverkets beslut tydligt ska framgå beslutets innehållsmässiga och tidsmässiga inriktning inklusive vem eller vilka beslutet gäller.

I propositionsmotiven hänvisas det till att obligatoriska riktade hälsokontroller kan åläggas till exempel personer som vistas på en flygplats. Om det kan antas att exponeringssituationen har inträffat i vissa resandes ursprungsländer, anser utskottet på basis av den utredning som utskottet fått att regionförvaltningsverkets beslut kan riktas till personer som anländer till flygplatsen från dessa länder. Om exponeringssituationen i stället kan antas ha inträffat på flygplatsen i en sådan omfattning att exponeringen har kunnat utsträckas till alla som har vistats på flygplatsen, kan regionförvaltningsverkets beslut på motsvarande sätt riktas till alla som vistas på flygplatsen, oberoende av om de är passagerare eller andra som vistas på flygplatsen. Om exponeringen däremot kan ha skett exempelvis i en viss del av flygplatsen utan någon större exponeringsrisk, uppfyller kravet på nödvändighet i princip inte kravet på obligatorisk hälsokontroll av alla som befinner sig på flygplatsen.

Regionförvaltningsverkets beslut om obligatorisk hälsokontroll kan också gälla till exempel personer som under en viss tidsperiod reser med fartyg som avgår från ett visst land och anländer till en viss hamn, när det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom. I ett sådant fall kan det till exempel bestämmas genom beslut att de personer som reser från Tallinn till Helsingfors ska delta i den obligatoriska hälsokontrollen som ordnas i Helsingfors hamn för att förebygga spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 inom sju dygn från den dag då beslutet meddelades. I beslutet kan man vid behov specificera fartygen i fråga.

Förvaltningsutskottet konstaterar att den obligatoriska hälsokontroll som avses i 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar inte är begränsad till hälsokontroller enligt 15 §, utan den omfattar också de allmänna hälsokontroller som kommunen ordnar enligt 14 § för att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar. Hälsokontroller som kommunen ordnar med stöd av 14 § för att förebygga spridning av smittsamma sjukdomar baserar sig på frivillighet, om det inte genom regionför-

Utlåtande FvUU 3/2021 rd

valtningsverkets beslut har bestämts att de är obligatoriska. När grunden för en obligatorisk hälsoundersökning enligt 16 § är en allmän hälsoundersökning som kommunen ordnar enligt 14 §, förutsätter beslutet inte riktning på det sätt som förutsätts i 15 §.

Enligt detaljmotiveringen till 14 § i lagen om smittsamma sjukdomar (RP 13/2016 rd) kan målgrupperna för de hälsoundersökningar som kommunen ordnar vara till exempel studerande eller andra personer med ett bristfälligt vaccinationsskydd som kommer från länder med hög smittrisk eller som med fog kan misstänkas bära på eller ha insjuknat i en allvarlig smittsam sjukdom som lätt överförs och som orsakar en hälsorisk för den övriga befolkningen, såsom tuberkulos. Regionförvaltningsverket kan då med stöd av 16 § bestämma att en hälsoundersökning som kommunen ordnar är obligatorisk. Förvaltningsutskottet betonar att kravet på nödvändighet ska uppfyllas i alla situationer där 16 § tillämpas. Regionförvaltningsverkets beslut ska också vara proportionellt, genomförbart och tillräckligt noggrant avgränsat både i fråga om tid och innehåll. Kommunernas och sjukvårdsdistriktens möjligheter att ordna obligatoriska hälsoundersökningar bör också beaktas.

Regionförvaltningsverkets beslut delges genom offentlig delgivning och ändring i beslutet kan sökas hos förvaltningsdomstolen enligt den kommun där regionförvaltningsverkets huvudsakliga verksamhetsställe är beläget. Beslutet kan dock verkställas med en gång, också när det har överklagats.

Ordnande av obligatorisk hälsokontroll som bestäms av regionförvaltningsverket

Kommunerna har till uppgift att sörja för ordnandet av obligatoriska hälsokontroller. Det är viktigt att regionförvaltningsverket och samkommunerna och kommunerna för sjukvårdsdistrikten inom dess verksamhetsområde samarbetar vid bekämpningen av smittsamma sjukdomar när det gäller den praktiska tillämpningen. Vid utfrågningen av sakkunniga har man också fäst uppmärksamhet vid utnyttjandet av specialupptagningsområdenas och Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap. Genom tätt samarbete och utnyttjande av sakkunskap har regionförvaltningsverket förutsättningar att reagera i rätt tid genom att fatta beslut om obligatoriska hälsokontroller enligt 16 §.

Innehållet i hälsokontrollen beror enligt erhållen utredning på bedömningen av den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården som utför hälsokontrollen. Enligt den utredning som fåtts ska en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården bedöma behovet av covid-19-test utifrån de omständigheter som framkommer vid intervjun och till exempel utifrån de handlingar som resenären lägger fram. Hälsokontrollen kan omfatta ett covid-19-test när det anses nödvändigt. Testning behövs inte nödvändigtvis när den som kommer till hälsokontrollen kan visa upp ett tillförlitligt intyg över ett negativt testresultat som tagits på förhand eller över att personen har tillfrisknat från covid-19. Även om en person har ett sådant intyg, men till exempel har symtom på luftvägsinfektion, kan det ändå vara befogat att göra ett covid-19-test. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska bedöma om det finns behov av andra åtgärder för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom, såsom beslut om karantän eller isolering. Beslutet om karantän eller isolering ska fattas av den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar. Efter hälsokontrollen ges personen anvisningar till exempel om hur han eller hon ska gå till väga tills testresultatet blir färdigt.

Utlåtande FvUU 3/2021 rd

Vägran att genomgå undersökning i anslutning till obligatorisk hälsokontroll och straffbestäm- melse

Enligt 88 § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det om straff för hälsoskyddsförseelse i 44 kap. 2 § i strafflagen, enligt vilken den som bryter mot en skyldighet enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar som ålagts för att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, dömas till böter eller fängelse i högst tre månader.

Enligt den utredning som utskottet fått är det inte helt entydigt om straffbarheten endast gäller försummelse att delta i hälsoundersökningen eller också vägran att vidta åtgärder i samband med den. Enligt detaljmotiveringen till bestämmelsen i strafflagen kan endast brott mot bestämmelser eller beslut som gäller allmänfarliga smittsamma sjukdomar vara straffbart. Enligt motiveringen kan en person straffas exempelvis om han eller hon inte infinner sig vid en obligatorisk hälsokontroll eller obligatorisk vaccination. Enligt bestämmelsens ordalydelse kan det utöver att underlåta att delta i en obligatorisk hälsokontroll också vara straffbart att underlåta att utföra undersökningar som hänför sig till obligatoriska hälsokontroller; "bryter mot den skyldighet att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids som anges i allmänna eller särskilda beslut om obligatorisk hälsokontroll enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar".

Om en påföljd enligt strafflagen kunde undvikas endast genom att man anländer till platsen där en obligatorisk hälsokontroll ordnas, kunde bestämmelsen i fråga inte anses ha någon nämnvärd betydelse med tanke på bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Ankomsten till hälsokontrollen förebygger inte i sig spridningen av smitta, utan spridningen förebyggs utifrån de uppgifter och iakttagelser som framkommer vid hälsokontrollen.

Enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar är det uttryckligen obligatoriskt att delta i hälsokontroller. För att en person ska kunna delta i en hälsokontroll krävs det enligt utskottet att hälsoundersökningen faktiskt också kan utföras för personen i fråga. Enligt 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan hälsokontrollen omfatta sådana prover och undersökningar som inte medför betydande olägenhet för den som undersöks. I det nuvarande covid-19-läget innefattar en obligatorisk hälsokontroll sannolikt också ett covid-19-test. Provtagningen för covid-19 medför enligt utfrågningen av sakkunniga inga betydande olägenheter för den som undersöks.

Läkarens behörighet att besluta om obligatorisk hälsokontroll (16 § 2 mom.)

I propositionen föreslås att det till 16 § fogas ett nytt 2 mom. som ger den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar behörighet att fatta beslut om obligatorisk hälsokontroll av en enskild person, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en smittsam sjukdom som misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Ett sådant beslut är oberoende av om regionförvaltningsverket med stöd av det föreslagna 16 § 1 mom. har fattat beslut om obligatorisk hälsokontroll. Utskottet anser att bestämmelsen kompletterar bestämmelserna i 16 § på individnivå.

Den läkare i en kommunen eller ett sjukvårdsdistrikt som ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om obligatorisk hälsokontroll exempelvis om det hos en resenär som kommer från ett

Utlåtande FvUU 3/2021 rd

land med hög incidens av lungtuberkulos och som har sökt sig till mottagningen av någon annan orsak upptäcks symtom som stämmer in på smittsam lungtuberkulos och patienten vägrar att genomgå fortsatta undersökningar. Den läkare som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om obligatorisk hälsokontroll också till exempel i en situation där en sexpartner till en person som har fått allvarlig könssjukdomssmitta vägrar att genomgå undersökning och vård.

Utskottet menar att 16 § 2 mom. är exakt definierat. Det baserar sig på kravet på nödvändighet och på medicinsk sakkunskap. Syftet med det föreslagna 2 mom. är att skydda människors liv och hälsa. Förvaltningsutskottet har ingenting att anmärka på 16 § 2 mom.

Meddelandeskyldighet (22 §)

Syftet med det föreslagna 1 mom., som fogas till 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar, är att fastställa skyldigheten att lämna uppgifter och dess innehåll. Bestämmelser om grunderna för en sådan skyldighet måste utfärdas genom lag, eftersom bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter enligt 80 § 1 mom. i grundlagen ska utfärdas genom lag. Förvaltningsutskottet anser att det finns adekvata och godtagbara grunder för den föreslagna skyldigheten att lämna uppgifter. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller personer som har insjuknat och som med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom. Den personkrets som skyldigheten gäller har med beaktande av regleringens syfte avgränsats på behörigt sätt.

Enligt den föreslagna bestämmelsen gäller de uppgifter som ska lämnas till en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som utreder ärendet personens namn, födelsetid eller personbezeichnung, kontaktuppgifter, hemkommun och eventuell annan vistelseort samt andra nödvändiga uppgifter för att förhindra spridningen av den smittsamma sjukdomen. Utskottet anser att sådan information är nödvändig och anser inte att omfattningen av informationsskyldigheten är oproportionerlig. Enligt utfrågningen av sakkunniga är ett godtagbart skäl för behandling av sådana uppgifter med stöd av lag ett allmänt intresse och en pandemi samt ett allmänt intresse som hänför sig till folkhälsan på det sätt som avses i artikel 9.2 i den allmänna dataskyddsförordningen.

Handräckning

Enligt 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan det kommunala organ som ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar vid behov begära handräckning av polisen, räddningsmyndigheten, Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet eller Tullen. Utskottet har i sitt nyligen avgivna utlåtande GrUU 29/2020 rd om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar behandlat de brister som hänför sig till bestämmelserna om handräckning i lagen om smittsamma sjukdomar. I samband med den aktuella propositionen har behovet av handräckning av Gränsbevakningsväsendet för att ordna obligatoriska hälsokontroller lyfts fram.

Gränsbevakningsväsendets allmänna befogenheter enligt gränsbevakningslagen (578/2005) kan under de förutsättningar som anges i lagen användas i alla enskilda tjänsteuppdrag och därmed också i handräckningsuppgifter. Sådana är bland annat utredande av identitet, en gränsbevak-

Utlåtande FvUU 3/2021 rd

ningsmans rätt att ge befallningar, säkerhetsvisitation och användning av maktmedel. Däremot kan de befogenheter som är bundna till en viss uppgift (t.ex. gränskontroll) eller en viss plats (t.ex. ett gränsövergångsställe) endast användas för uppgifterna eller platsen i fråga.

Rådgivning i anslutning till hälsosäkerhetsåtgärder, information om obligatorisk hälsokontroll och hänvisning till granskning har inte ansetts kräva särskilda befogenheter (FvUU 29/2020 rd). I praktiken är det dock svårt att genomföra rådgivningen exempelvis inom landsvägstrafiken, eftersom det inte är möjligt att stoppa ett fordon på ett sådant sätt att det framgår att åtgärden är frivillig. Gränsbevakningsväsendet har för närvarande inte befogenhet att reglera trafiken och stoppa ett fordon som handräckningsuppgift.

Vid gränsövergångsställena vid de yttre gränserna har Gränsbevakningsväsendet utöver de allmänna befogenheterna enligt gränsbevakningslagen tillgång till alla befogenheter som hänför sig till gränsövergångsställen och gränsövervakningen. Gränsbevakningsväsendets befogenheter vid de inre gränserna motsvarar de yttre gränserna när gränskontrollen vid de inre gränserna har återinförts. Dessa befogenheter finns inte i handräckningsuppgifter vid de inre gränserna när det inte finns någon övervakning vid de inre gränserna. Förvaltningsutskottet anser det motiverat att Gränsbevakningsväsendet för utförande av handräckningsuppdrag enligt 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar har rätt att stanna ett fordon och reglera trafiken med iakttagande av 38 § i gränsbevakningslagen. Detta förutsätter att bestämmelser om detta finns i lagen om smittsamma sjukdomar.

Förvaltningsutskottet föreslår därför att 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar får ett nytt moment som följer:

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag har Gränsbevakningsväsendet för utförande av handräckningsuppdrag enligt 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar rätt att stanna fordon och reglera trafiken med iakttagande av 38 § i gränsbevakningslagen (578/2005).

Även om en förutsättning för handräckning enligt 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar är att handräckningen inte äventyrar fullgörandet av de viktiga uppgifter som föreskrivits för den myndighet som ger handräckningen, fäster utskottet uppmärksamhet vid den viktiga betydelsen av handräckning vid bekämpningen av allmänfarliga smittsamma sjukdomar.

Utskottet hänvisar här ytterligare till sitt utlåtande FvUU 29/2020 rd där utskottet betonar vikten av effektiv spårning vid bekämpningen av covid-19-epidemin och påpekar samtidigt att man vid spårningen kan utnyttja befintliga och nya tekniska verktyg och metoder. Förvaltningsutskottet konstaterar i det utlåtandet att det vid sakkunnigutfrågningen föreslogs att det till 89 § i lagförslaget fogas en bestämmelse om att Tullen när den ger handräckning kan anlita skolade hundar för identifiering av smittsamma sjukdomar och för inriktning av inspektionerna. Dessa hundar skulle inte verifiera förekomsten av en smittsam sjukdom utan endast hjälpa till att identifiera infekterade passagerare så att de kan hänvisas till hälso- och sjukvårdsmyndigheterna för fortsatta åtgärder. Förvaltningsutskottet har inte tillräckliga förutsättningar att göra en framställning i ärendet, men utskottet vill delge social- och hälsovårdsutskottet denna information. Förvaltningsutskottet konstaterar att det finns skäl att fortsätta utbilda coronahundar och utreda hur de kan användas.

Utlåtande FvUU 3/2021 rd

Andra regleringsalternativ

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att det i de europeiska länder som har likvärdiga rättsordningar i stor utsträckning används obligatorisk covid-19-testning som en förutsättning för inresa. I utskottet har de utmaningar lyfts fram som har upplevts gälla reglering av motsvarande åtgärder i Finland på samma sätt som i andra europeiska länder för att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19. Utskottet har haft tillgång till en utredning som utarbetats av utrikesministeriet om konsekvenserna av vägran att delta i obligatorisk covid-19-testning och testning för inresa i olika europeiska länder.

I yttranden till förvaltningsutskottet har det också ställts en fråga om varför man i propositionen inte har krävt ett intyg över förhandstest av dem som kommer till Finland. Enligt den utredning som utskottet fått har man vid beredningen av propositionen också granskat ett alternativ där det i lagen föreskrivs en skyldighet att vid ankomsten till Finland visa upp ett intyg över att personen tillfrisknat från covid-19, över en erhållen covid-19-vaccination eller över ett negativt resultat av ett covid-19-test som utförts före ankomsten till Finland. Med beaktande av bland annat det faktum att finländare och personer bosatta i Finland alltid ska ha möjlighet att återvända till Finland, skulle skyldigheten att visa upp ett intyg över förhandstest enligt den utredning som lagts fram för utskottet inte ha kunnat utgöra en kategorisk förutsättning för inresa. Som motivering har det föreslagits för utskottet att regleringsmodellen skulle ha förutsatt också andra i lag föreskrivna undantagsgrunder som gäller grupper av personer och som i praktiken skulle ha försvagat lagens effekt. Vid lagberedningen har man också avstått från modellen av praktiska skäl på den grunden att det efter att gränskontrollen vid de inre gränserna avslutats skulle ha varit möjligt att passera Finlands inre gräns varifrån som helst, det vill säga att verkställigheten av lagen skulle ha förutsatt hälso- och sjukvårdspersonal dygnet runt vid alla gränsovergångsställen. Det skulle i praktiken ha varit omöjligt att övervaka att lagen följs. Vid utfrågningen av sakkunniga har det dessutom framförts att det inte heller skulle ha varit möjligt att placera personalresurser vid alla gränser utan att samtidigt äventyra den övriga verksamheten inom hälso- och sjukvården, och detta alternativ skulle således inte i tillräcklig utsträckning ha tryggt syftet med den föreslagna lagen.

Enligt utrikesministeriets utredning om de europeiska länderna krävs det i merparten av länderna på vår kontinent, beroende på sjukdomsläget, ett covid-19-test som villkor för inresa. Dessutom finns det i olika länder olika bestämmelser om karantän, och för brott mot dessa kan det beroende på land påföras till och med höga bötesstraff. Utskottet anser att regeringen snabbt bör fortsätta att utreda frågan med hjälp av europeiska modeller och erfarenheter.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottet föreslår

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande FvUU 3/2021 rd

Helsingfors 5.3.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Riikka Purra saf
vice ordförande Mari-Leena Talvitie saml
medlem Tiina Elo gröna
medlem Jussi Halla-aho saf
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Hanna Holopainen gröna
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Mats Löfström sv
medlem Mauri Peltokangas saf
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Matti Semi vänst
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Ben Zyskowicz saml
ersättare Niina Malm sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.